

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľa **M. B.**, bytom P., S., zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Strižovským, AK Starosaská 11, Spišská Nová Ves, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava o **invalidný dôchodok**, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 17. mája 2011, č. k. 5Sd/11/2011-27, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 17. mája 2011, č. k. 5Sd/11/2011-27, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom zo 17. mája 2011, č. k. 5Sd/11/2011-27, potvrdil rozhodnutie odporkyne č. X. X. X. z 29. novembra 2010, ktorým odporkyňa podľa § 70 ods. 1a § 82 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a čl. 46 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov rodín

pohybujúcich sa v rámci spoločenstva priznala navrhovateľovi od 17. júla 2009 invalidný dôchodok v sume 106 € mesačne, zvýšený od 1. januára 2010 na sumu 109,30 € mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľa bol posúdený so záverom, že je od 17. júla 2010 invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona z dôvodu, že jeho miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posudkoví lekári pobočky a ústredia Sociálnej poisťovne v posudkoch zo 6. októbra 2010, 4. januára 2011 a 25. januára 2011 dospeli k zhodnému záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľa sú aneuryzmy – cievne výdute, stavy po operáciách s funkčnou poruchou a obmedzením výkonnosti organizmu (kapitola IX., oddiel B, položka 2 písm. b/ prílohy č. 4 zákona) s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60%. Aj z posudku vyhotoveného 26. apríla 2011 na žiadosť krajského súdu posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredia so sídlom v Prešove vyplynul po vyhodnotení novo predložených lekárskeho nálezov rovnaký záver. Keďže krajský súd nezistil žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali ďalšie doplnenie posudku a tieto ani nevyplývali z tvrdení navrhovateľa na pojednávaní, a posudky posudkových lekárov považoval za náležité zdôvodnené, rozhodnutie odporkyne z 29. novembra 2010 ako vecne správne potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Namietal, že prvostupňový súd nedostatočne zistil skutkový stav veci, keď sa nedostatočne zaoberal lekárskeho posudkami, ktoré neobsahujú odôvodnenie prečo mu bola priznaná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť len v rozsahu 60 % pri stanovenom rozpätí 60 až 80%. Fyzicky náročné práce, ktoré pred ochorením vykonával (práce v stavebníctve, aj výškové práce pri búraní komínov, maliarske a natieračské práce) by mali určovať mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 80 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, a nie 60 % ako rozhodla odporkyňa. Nie je schopný v časovom horizonte 2 až 3 hodín vykonávať práce akéhokolvek druhu, pretože nemôže dlhšie stáť, pri práci v sede mu tŕpnu nohy, máva závraty, často musí odpočívať. Lekárske posudky sú podľa jeho názoru nepreskúmateľné, pretože neobsahujú vyčerpávajúcim spôsobom popis jeho skutočného zdravotného stavu a aké činnosti a v akom rozsahu môže vykonávať. Taktiež poukázal na to, že mu pre výpočet invalidného dôchodku nebola zohľadnená doba, počas ktorej bol samostatne zárobkovo činnou osobou, lebo v období od 7. mája 2007 do 17. marca 2009 mu bolo započítané len obdobie od 1. júla 2008 do 19. októbra 2008. Z uvedených

dôvodov žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal navrhovateľovi náhradu trov konania.

Odporkyňa odvolanie navrhovateľa nepovažovala za opodstatnené, lebo rozsah zdravotného poškodenia navrhovateľa bol dostatočne ozrejmý príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou a posudky sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. K námietke navrhovateľa, že mu mala byť zhodnotená aj doba poistenia z dôvodu samostatnej zárobkovej činnosti od 7. mája 2007 do 17. marca 2009, uviedla, že podľa živnostenského listu č. OŽP-Z/2007/01956-2/CR1 zo dňa 3. mája 2007 navrhovateľovi vzniklo živnostenské oprávnenie dňom 7. mája 2007. Prevádzkovanie živnosti mal však pozastavené na obdobie od 1. októbra 2007 do 5. mája 2008 a od 20. októbra 2008 do 31. mája 2009, preto uvedené obdobia nie sú obdobia dôchodkového poistenia. Podľa oznámenia Obvodného úradu v Spišskej Novej Vsi o ukončení podnikania u ohlasovanej živnosti, doručeného Obvodnému úradu v Spišskej Novej Vsi dňa 17. marca 2009, navrhovateľ ukončil podnikanie vo všetkých predmetoch podnikania uvedených v živnostenskom liste č. 2007/01956 vydanom dňa 3. mája 2007. Podľa § 57 ods. 3 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ak nie je uvedený neskorší deň, živnostenské oprávnenie zaniká dňom doručenia tohto oznámenia živnostenskému úradu. Z uvedených skutočností vyplýva, že navrhovateľ vykonával samostatnú zárobkovú činnosť od 7. mája 2007 do 30. septembra 2007 a od 6. mája 2008 do 19. októbra 2008. Obdobie výkonu samostatnej zárobkovej činnosti navrhovateľa od 7. mája 2007 do 30. septembra 2007 nemožno hodnotiť ako obdobie dôchodkového poistenia. Keďže navrhovateľ v kalendárnom roku predchádzajúcom roku 2007 nevykonával samostatnú zárobkovú činnosť, nie sú splnené podmienky uvedené v § 21 ods. 1 zákona. Odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o priznaní invalidného dôchodku navrhovateľa.

Z podkladov administratívneho spisu vyplýva, že navrhovateľ si uplatnil u odporkyne nárok na invalidný dôchodok žiadosťou zo dňa 22. septembra 2009 a posudkový lekár Sociálnej poisťovne, pobočky Spišská Nová Ves ho uznal invalidným podľa § 71 ods. 1 zákona od 17. júla 2009 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 %.

Nárok na invalidný dôchodok je podľa § 70 ods. 1 zákona podmienený (okrem iného) invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec má pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona), pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4 (§ 71 ods. 5 zákona).

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 až 8 zákona).

Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa v zmysle § 71 ods. 4 písm. b/ zákona prihliada aj na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť.

Pre posúdenie invalidity je teda podstatnou otázkou vplyvu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti. Posudkoví lekári, ktorí vyhotovili posudky tak pred vydaním preskúmaného rozhodnutia odporkyňou, ako aj po podaní opravného prostriedku navrhovateľom, postupovali v súlade s týmito zákonnými ustanoveniami. Z výsledkov posúdenia dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a z lekárskeho nálezov mali za preukázané, že navrhovateľ bol ako štvorročný operovaný pre vrodenú srdcovú chybu. Jeho zdravotný stav bol funkčne dobrý až do decembra 2008, kedy sa začali objavovať prekolapsové stavy spojené so závratmi, slabosťou. Realizovanými vyšetreniami bola zistená rozsiahla pseudoaneuryzma proximálnej descendentnej aorty. Táto bola operačne riešená, následne v júni 2009 absolvoval kúpeľnú liečbu. V pooperačnom období sa znovu objavili obehové ťažkosti, pokles tlaku krvi, trpnutie rúk a závraty. Novými vyšetreniami bola zistená významná stranová diferenciacia prietokových rýchlostí a dňa 15. júla

2009 bola stenóza riešená operačne. Od operácie mal navrhovateľ doporučené fyzické šetrenie minimálne po dobu 6 mesiacov, je pravidelne kontrolovaný kardiológom. Ergometrické vyšetrenie je zatiaľ kontraindikované pre trvajúcu presynkopálnu symptomatiku, preto bolo ochorenie posúdené podľa kapitoly IX., oddielu B, položky 2 písm. b/ s mierou poklesu 60 % a dátumom vzniku invalidity 17. júla 2009 (od relatívneho ukončenia liečby a stabilizácie stavu). Podľa kardiologického vyšetrenia je navrhovateľ hemodynamicky kompenzovaný.

Námietka navrhovateľa, že krajský súd nezohľadnil a ani nezisťoval skutkový a právny stav neobstojí, lebo krajský súd na základe navrhovateľom predložených lekárskeho nálezov z kontrolných vyšetrení, doplnil dokazovanie o nové posúdenie zdravotného stavu navrhovateľa. Záver tohto posudku posudkového bol zhodný s predchádzajúcim posúdením zdravotného stavu navrhovateľa, vzhľadom na výsledok kontrolného vyšetrenia, podľa ktorého ide u navrhovateľa o pretrvávajúci veľmi dobrý efekt po vykonanej operácii s ďalšou kontrolou o 1 rok. Iné dokazovanie nebolo opodstatnené, keďže závery posudkov posudkových lekárov nie sú v rozpore s lekárskeho nálezmi, založenými v posudkovej dokumentácii, ani s lekárskeho nálezmi predloženými navrhovateľom v priebehu súdneho konania.

Posudkoví lekári pri určení miery poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť zohľadnili okolnosť, že pri danom zdravotnom postihnutí sú vylúčené fyzicky namáhavé práce s dvíhaním ťažkých bremien. Z rozmedzia 60-80 % určili pokles jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 60 %, teda na dolnej hranici rozpätia vzhľadom na zachovanú schopnosť vykonávať ľahké remeselné práce.

Navrhovateľ ani v odvolacom konaní nepreukázal, že by u neho došlo k dlhodobému zhoršeniu zdravotného stavu oproti stavu, ktorý posúdili posudkoví lekári.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval posudky posudkových lekárov za úplné, objektívne a presvedčivo odôvodňujúce záver o miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 60 %, vzhľadom na zachovanú schopnosť na výkon ľahších prác.

Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku navrhovateľa, že mu mala byť hodnotená doba výkonu samostatnej zárobkovej činnosti za obdobie od 7. mája 2007 do 17. marca 2009.

Podľa § 21 ods. 1 zákona v znení účinnom do 31. decembra 2010 povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe vzniká od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9, a zaniká 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9, ak tento zákon neustanovuje inak.

Obdobím dôchodkového poistenia nie je obdobie výkonu samostatnej zárobkovej činnosti od 7. mája 2007 do 30. septembra 2007, lebo ide o prvý rok výkonu samostatnej zárobkovej činnosti navrhovateľa a navrhovateľ z toho dôvodu nebol povinne dôchodkovo poistený (§ 21 ods. 1 zákona). Navrhovateľ nepreukázal a ani netvrdil, že by v danom období bol dobrovoľne dôchodkovo poistený (§ 23 zákona).

V obdobiach od 1. októbra 2007 do 5. mája 2008 a od 20. októbra 2008 do 17. marca 2009 bolo prevádzkovanie živnosti navrhovateľa pozastavené, preto uvedené obdobia nie sú obdobiami dôchodkového poistenia a odporkyňa správne hodnotila ako obdobie dôchodkového poistenia len obdobie od 1. júla 2008 do 19. októbra 2008.

Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja v spojení s § 219 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňa ich náhradu neuplatnila (§ 224 ods. 1 v spojení s 246c ods. 1, § 250l ods. 2, § 250k ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade zhoršenia zdravotného stavu má navrhovateľ možnosť kedykoľvek požiadať o opätovné posúdenie zdravotného stavu a zvýšenie invalidného dôchodku.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. augusta 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská